

Reactie Wolters Kluwer Schulinc n.a.v. Internetconsultatie Voorstel
van wet tot wijziging van de Participatiewet in verband met
categoriale bijzondere bijstand voor alleenverdieners

Inhoud

Reactie Wolters Kluwer Schulinck n.a.v. Internetconsultatie Voorstel van wet tot wijziging van de Participatiewet in verband met categoriale bijzondere bijstand voor alleenverdieners.....	1
Algemene opmerkingen	3
Categoriale bijzondere bijstand	3
Ambtshalve toekenning.....	3
Aanvraag.....	3
Welke fiscale toeslagen?	4
Meer weten/ contactgegevens	4

Algemene opmerkingen

Deze wetwijziging is een noodzakelijke tussenoplossing voor de problematiek die alleenverdieners ervaren. Op dit moment is individuele bijzondere bijstand mogelijk. Dit is echter een bewerkelijk en complex proces. Dit vergt veel van de uitvoering en van de burgers.

Goede punten uit het wetsvoorstel zijn:

- een vast bedrag om uit te keren;
- de lijst voor de ambtshalve toekenning;
- financiering vanuit gemeentefonds.

Categoriale bijzondere bijstand

De keuze om voor (categoriale) bijzondere bijstand te gaan is verstandig. Het verstrekken van algemene bijstand heeft weer andere gevolgen voor de toeslagen en schiet daarmee tekort. Wij kunnen ons vinden in dat “een reeds jarenlang bestaande samenloop van overheidsregelingen en fiscaliteit, die voor bepaalde categorieën huishoudens tot een niet voorziene benadeling heeft geleid”, wordt gezien als bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel 35 lid 1 Participatiewet.

Ambtshalve toekenning

Op basis van een lijst met alleenverdienende huishoudens wordt de doelgroep aan gemeenten bekendgemaakt. Deze lijst wordt opgesteld door de Belastingdienst in samenwerking met de Dienst Toeslagen en het UWV. Gemeenten kunnen de vaste tegemoetkoming ambtshalve aan deze groep verstrekken.

De Belastingdienst verstrekt de burgerservicenummers en de gemeentecodes van de inwoners aan het Inlichtingenbureau (IB). Het IB informeert het college welke inwoners van die gemeente ervoor in aanmerking komen. Het IB deelt dan de burgerservicenummers van deze inwoners met de gemeente.

In de MvT (paragraaf 6) staat dat aan de ambtshalve toekenning geen administratieve lasten zijn verbonden. Dit is niet correct. Allereerst wordt aangegeven dat de gemeente de lijst nog langs het BRP moet leggen om eventuele recente mutaties eruit te halen. En er wordt voorbij gegaan aan de situatie dat een deel van de huishoudens volledig afhankelijk zijn van een inkomen uit een UWV-uitkering. Deze inwoners zijn vaak niet bekend bij de gemeente. Via Suwinet zou de gemeente de benodigde informatie, zoals bankrekening, moeten opzoeken om tot uitbetaling te komen.

Wij zijn van mening dat Suwinet geraadpleegd mag worden. Bij de beoordeling of Suwinet geraadpleegd mag worden staan 3 vragen centraal:

1. Valt deze taak onder de uitvoering van de Participatiewet/IOAW/IOAZ?
2. Zo ja, staat deze taak/beoordeling expliciet beschreven in de Participatiewet/IOAW/IOAZ?
3. Zo ja, zijn de gewenste gegevens noodzakelijk voor de uitvoering van de taken van de Participatiewet/IOAW/IOAZ?

Als het antwoord op alle 3 de vragen “ja” is, dan is raadpleging van Suwinet toegestaan. Dat is hier het geval.

Aanvraag

Er zijn huishoudens aan wie de gemeente de tegemoetkoming niet ambtshalve kan toekennen. Naar verwachting geldt dit specifiek voor alleenverdieners die na het peilmoment van de lijst tot de doelgroep behoren en/of huishoudens die geen aangifte inkomstenbelasting doen en een uitkering

via private verzekering ontvangen.

Deze huishoudens kunnen via een aanvraag bij de gemeente alsnog in aanmerking komen voor de tegemoetkoming. Van een aanvraag wordt gezegd dat de administratieve lasten beperkt zullen blijven. Ook hier zijn wij van mening dat enkele zaken niet worden meegenomen.

De administratieve lasten zijn laag als de gemeente de vermogenspositie van huishoudens buiten beschouwing laat. En de doelgroep dus uitsluitend formuleert aan de hand van de inkomenspositie. De aanvrager kan dan volstaan met het aanleveren van inkomstenbewijzen.

Echter, de lijst van alleenverdieners die gemeenten zullen ontvangen van de Belastingdienst, zal worden samengesteld aan de hand van de vermogensgrenzen die gelden voor de huurtoeslag en de zorgtoeslag. Het ligt voor de hand om deze vermogensgrenzen te hanteren in plaats van die van de Participatiewet. Dit staat in de Memorie van Toelichting. Dit brengt een andere werkwijze met zich mee die belastend is voor de uitvoering.

Welke fiscale toeslagen?

In het conceptwetsvoorstel staat in artikel 35 lid 1 onderdeel b: "*minder toeslag ontvangt op grond van de Wet op de zorgtoeslag en de Wet op de huurtoeslag*". Ook in de Memorie van Toelichting wordt in '2.2.4 Vaste tegemoetkoming' alleen gesproken over het gemis aan zorg- en huurtoeslag. In de uitspraak van de CRvB gaat het niet alleen om het gemis aan zorg- en huurtoeslag, maar ook om het gemis aan kindgebonden budget. Zie ECLI:NL:CRVB:2022:1952.

Voorziet deze regeling hier niet in compensatie van gemis aan kindgebonden budget? En in hoeverre is er dan nog sprake van overcompensatie door het vaste bedrag van de tegemoetkoming als alleen rekening is gehouden met het gemis aan zorg- en huurtoeslag?

Het is aan te bevelen om in de Memorie van Toelichting aandacht te besteden aan het (uitzonderlijke) geval dat iemand niet wordt overgecompenseerd maar ondergecompenseerd. Moet dan conform de tijdelijke regeling alsnog individuele bijzondere bijstand worden verstrekt voor het gemis aan toeslagen dat resteert na ontvangst van de tegemoetkoming? Of kan een inwoner dan aanspraak maken op verhoging van algemene bijstand (mits daarop recht bestaat) conform de uitspraak van de CRvB (ECLI:NL:CRVB:2022:1952).

De uitvoering kan zich (al dan niet terecht) afvragen of het gemis aan toeslagen zich ook voor kan doen bij kinderopvangtoeslag. Het is aan te bevelen om hier in de Memorie van Toelichting aandacht aan te besteden.

Meer weten/ contactgegevens

Deze aanbevelingen zijn opgesteld door juridisch specialisten van de kennisbank Schulinck Participatiewet van Wolters Kluwer, dé online kennisbank & helpdesk voor gemeenten.

Zij zijn verantwoordelijk voor de kennisbank Schulinck Participatiewet. Daarnaast ondersteunen zij gemeenten bij de uitvoering van de Participatiewet.

Meer informatie over Schulinck kunt u vinden op www.schulinck.nl.